

LETAS

Maksa 50 snt. (25rbl.)

Isustrets Žurnāls

5 gads N° 5

1. februari 1924

NIRLAVS

Itālija - Kampanjas skats.

STRUNK.

Katra loze vinnē!

Katrs ņem naudu atpakaļ,

kas peedalas visgrandiozākā Latvešu Jaunatnes S-bas naudas loterejā. Loterejas kopzuma 10.000.000 rbļ.

Gaiši-violetās biļetes ar ugunskrustu vidū maksā tikai 200, 100 un 50 rub., bet vinnēt var 200000, 50000, 40000, 3 à 30000, 6 à 20000, 9 à 15000, 30 à 10000, 62 à 5000, 1500, 1000 un t. t. rub, un 1 premija uz pēdejo mazako vinnestu. Kopā 50000 vinnesti — 50000 lozes.

Biļetes dabujamas: Rīgā, Parka eelā 6, Latv. Jaunatn. Sa-veenībā, galvenā pastā, bankās, kooperatīvos un citur, kā arī provincē. — Pasūtījumi pa pastu, peeļeekot 20 s. pasta izdevu-meem, teek nekavejotees izpildīti.

Izloze milzu soļeem tuvojas!

laime neizbēgama!

Saki, kas tavi draugi un es teikšu, kas tu esi pats — veca paruna. Cik mēs pazīstam mūsu draugus igauņus un somus? Te būs dažas viņu grāmatas. Tās viņus mums tuvinās.

Eino Leino, Veenas deenas taureniši.

Skices	20 sant.
Juhani Aho, Kāzu deena. Stāsts	20 „
Mändmetss, Sacirsta laiva. Stāsts	20 „
Tuglass F. Popits un Huhu. Stāsts	20 „
„ Pasaules malā. Fantazija	20 „
„ Vasaras nakts mila. Stāsts.	20 „

Visas šīs grāmatīņas eetilpst serijā „Letas Mazā Biblioteka.“ Peeprasat katalogus.

Letas grāmatveikalos Rīgā, Leepajā, Daugavpili un Rezeknē. Peepraseet arī visos citos grāmatveikalos un dzelzsceļu kioskos.

No bērna mutes.

Māte apskata Jāniša muti, vaj tam nav jau izlīdis kāds zobīņš. Mazais jautā: „Mamiņ, vaj tur neleen arī kāds zelta zobs?“

Th. Riegert, A/S
Latvijas šokolade & kakao
no ārzemju fabrikateem nepārspēti.

J. Zvaigznite

Par Maleneešeem.

Ilustrejis E. Brencens.

Maksā 30 rbļ.

Šis ir stāsts par veentesigeem maleneešeem, kuri dzīvojuši Maleenā. Ceļš uz tureeni esot gājis caur Amprikas valstību.

Izdevneeciba Leta, Rīgā, Kr. Barona eelā 4.
Peeprasit visos grāmatu veikalos.

Letas grāmatu un rakstamleetu veikals Rīgā, Krišjāņa Barona eelā 4, tālr. 6-83.

Krājumā pastāvīgi leelā izvēlē daiļliteratūra, zinātniskas, specialas mācības grāmatas, laikraksti un žurnāli latvju, kreevu, vācu, franču un angļu valodā. Visas rakstamleetas skolām, kanceļejām, kantoreem un mājas vajadzībām. Pastkartes, gleznu reprodukcijas, albumi, tintņicas, portfeļi, portmoneji, rokas somiņas u. t. t. Cenas mērenas. Apskalpošana korekta. Peeņem pasūtījumus arī pa telefonu.

ILUSTRETS ŽURNALS

Redaktors Richards Bērziņš.

1. FEBRUARĪ.

Letas izdevums.

VAKARS.

„Klio“ uzn.

II.

Grafis Burcharts pēc ilgakas prombūtnes pārradās savā pīlī. Neleela upe un pāris gravas ap viņa muižu apkārtnēi pēšķīra tik daudz graciozas dažādības, ka vajadzēja uzcelt deezgan daudz nelādīgu nameļu, lai dabas eespaīdu mazinātu uz pusi. Pīls nepeedereja pee vecejām. Celta deviņpadsmitā gadusimteņa sākumā pēc kāda minķeneeša plana, viņa atgādināja kolosalu akmens kūku ar samēra augstu burkanveidīgu torni. Apaļās formas ar pēkšņem un aseem lauzumeem imiteja viduslaiku celtneecību, kad katrā leelakā būvē veenlaikus vajadzēja eetilpt ceetoksnim un vasarnicai. Šee neeloģiskee saveenojumi skaļi izpaudās grafa pīlī, nesneedzot pīlnībā ne kazemata drūmumu, ne mājības veeglo preeku. Pats Burcharts turpretim bij gluži citas domās, tāpat kā viņa četrkārtejs tēvs, kas par šīs būves planu bij atdevis savus divpadsmit labakos dzimtsļaudis.

Tagad jau vairak kā trīsdesmit gadus pīls nebij remonteta. Apdrupušee reljefti, stukaturas izbīrzumi pavedīnāja domas uz pavisam nelāgu fantaziju, proti, ka viņu būtu nosēdejušas kādas leelas gigantiskas mušas. Nolaistībai bij savi nopeetni eemesli, kuŗi savukārt izreeteja no Burchartu tīri ģīmeniskām leetam, savukārt no Kreevijas divdesmitā gadusimteņa nemeerigeem un nenosvērteem apstākļeem.

Jau gandrīz veselu gadusimteni iznāca tā, ka veena ģīmenes daļa dzīvoja šee, dzimtenē, otra vecā tēvijā; uzmanība nesaistījās pee veenas veetas, un nolaidība i šee i tur bij gandrīz neizbēgama. Šīs visas Baltijas muižneecības kopejais lāsts stipri veen atspoļojās apdrupušā pīlī.

Kad nu grafs Burcharts pēdejo reiz pārradās dzimtenē, neveens no šee eemesleem vairs neeksišteja. Vācu imperators valdīja Rīgā: sākās dzimtenes un tēvijas saveenošanās. Tas nebīj tikai Burcharta politisko ideālu peepildījums, ta bij arī ķīla viņa cilts cilvecīgai pastāvešanai un normalai attīstībai nākotnē; jo tikai atsvabīnātī no kalpošanas diveem ķeizareem, viņas jaunee locekļi atsvabīnajušees no senču kroplībām un atjaunos bruņneecību, ar kuru rēķīnasees kontinents.

Bet ka šee locekļi būs, ka viņi nevar nebūt, par to grafs Burcharts vairs nešaubījās. Kāzas ar Luīzu Mariju Mencendorf bij nolemtas vasaras vidū, un tagad jau vējoja pavasars.

Šai jauno nodomu un notikumu fonā grafs peepēši eeraudzīja, cik nolaišta un laika spožumam nepeemērota ir viņa pīls. Čuguna vārti aprūsejuši, strūklaka aizbīrusi — viss kā postaža. Savest visu peenācīgā kārtībā nelīkās neeka darbs. Bet nekad jaunais grafs nebīj jutis tikdaudz pacīlatības, spēka un dzīves preeka. Cik trūka, ka viņš uzceltu pat jaunu pīli!

Kopā ar pārvaldneeku viņš sīki apskatīja neveen leelo ēku, bet arī stālus, pavīļonus un ūdenskritumu dārzā, sīki apsvērdams, pee ka roka japeeleek tūdaļ un ko var atstāt vēlākam laikam. Dārzneekam uzdeva peeņemt palīgu un mēneša laikā savest kārtībā parku, galvenām kārtām tuvako apkārtni, kā arī uzsākt oranžerejas atjaunošanas darbus.

Pēc tam viņš aizbrauca uz Rīgu. Šee jaunais

grafs salīga veselu pusduci meistarū, to starpā arī Eduardu Zvanupi, krāsotāju.

— Vaj teesa, ka par kreevu armijas apvainošanu tu sēdeji ceetumā? —

— Laikam, — atbildeja Zvanups, krāsotajs.

— Tad. . . tad tu man deri, — apstīprināja grafs un ar vīseem darbīneekem pārradās nekavejoši muižā.

Eepazīnuši darbus, meistari atdarīja lādes un pārbaudīja amata rīkus. Gandrīz ikveens dabuja palīgos vairakus veetejos amatneekus, izņemot Zvanupi, kura ziņā, kopā ar sīkām instrukcijām, pārgāja bruņneecīgais tornis.

Šo instrukciju pamatā guleja grafu Burchartu cilts devīze, kura, kā apgalvoja grafs, baraljefta ap torņa augšeejo malu, bet jau sen nesalasama.

— Pateesībā, mans vectēvs teica, ka viņa nekad īsti neesot bījusi salasama, — peebīlda Burcharts, un šoreiz pavēleja to izcelt ar sevišķu peemērotu krāsu.

— Es nezīnu, vaj tas izskatīsees? — šaubījās Zvanups.

— Tas ir tavs peenākums, lai izskatītos! No pirmā acu uzmeteena lai tur būtu it kā ornaments. Tas nekad nav slīkti.

Pateesām, jau sen bij laiks, lai grafu Burchartu devīze palīktu jaušamaka. Jaunais grafs to apzīnājās vairak par vīseem.

— Vaj drīkstetu zīnat, kā šī devīze skan?

— Tur tu maz ko sapratīsi.

— Nē, to es vaicāju tikai talab, ja daži burti būtu izbīrzuši.

— Ja, ja, pareizi. Pastor fidus animarum! Tas nozīmē tik daudz kā labu aitu labs gans, jo mans cilts tēvs ir bījis mācītajs Nirnbergā.

— Labs aitu gans? — peebīlda Zvanups, krāsotajs.

— Nē, nē, tas nav tas. Es jau domāju, ka latvīski tas neiznāk. Sei ein Schäfer, ein guter Schäfer. . . latvīski tas neiznāk.

— Tā, tā, tā, — noteica Zvanups un pārīlaida skatu tornim. — Latvīski tur nav arī nekam jāiznāk.

Darbi sākās. Cēla stalažas gar visu frontonu. Zvanups teicās savu darbu veikt bez stalažām, kas līkās ļoti netīcāmī, jo tornim nebīj nekādu āķu ne lūku, izņemot šaurās neecīgās zīnzas. Zvanups prasīja tikai virves. Viņa nodoms bij apseet tornim vajadzīgo skaitu virvju gredzenu, pee kureem pats varetu peesprādzetees un kāpt cik augstu patīkas. Tā kā tornis nāca uz leju aizveen resnaks, gredzeni nevareja slīdet uz zemi. Grūtības radīja tikai pati apseešana, bet Zvanups izlīdzejās ar kaķi. Viņš peesēja šo teicamo laipotāju virves galā, un vījinādams ar gārdu kumosu, peespeeda kaķim aptecet torni pa zīnzu. Tā pirmais gredzens bij apseets, un līdzīgā kārtā arī pārējee. Teesa gan, apseešana vīlkās gauši, jo kaķis ne ik reiz tik veegli bij apdzenams ap torni, bet tikai grafa Burcharta maks zīnāja, cik tas bij lēti!

— Nudeen, — grafs sacīja viņam reiz preecīgs un laipns, — tu neesi nemaz latveetis. Nē, tas tu neesi!

— Kapēc grafa kungs tā domā?

— Redzī, ta izveicība, un tavs uzvārds — tas drīzak atgādīna dani vaj holandeeti. Gendrupis. . . Zvanups. . . Gjellerups, — nē, tu neesi latveetis. Tevī tek ģermaņu asinīs!

— Varbūt, es uz asīnim negreežu vēribu.

— O, asinis, tas ir viss, — izsaucās grafs Burcharts un gandrīz kā vīlees nogāja prom.

Darbi eeilga. Zvanups jau sēdeja pašā torņa galā un svilpoja kā strazds. Bet tikko bij paguvus apbraukt tornim, dzeesma peepeši pārtrūka. Jau pašā sākumā viņam likās, ka ar grafu Burchartu devīzi nav kaut kas kārtībā. Bet tagad viņš samulsa pavisam, gandrīz pirmo reiz savā mūžā nenoveldamees no šiem augstumeem. Tur nebij ne smakas no ta, ko runāja jaunais grafs, ne latiņu, pat ne vācu teksta — tur eemūrets bij īsts latvisks lādejums. Veegli reljefets stāveja šis draudošais teikums pār bruņniecisko pili gandrīz nepeeejamā augstumā; pat laika nebojats viņš neļāvās sevi apjaust no lejas, sakuzdams ar vispārejo mūra pelecību. Un jo vairak Zvanups vēroja, jo vairak eespaidojās, it kā tur būtu skatams nevis cilveka roku darbs, bet pati neskatamā fantastika, likteņa spocigs raksts. Tak Zvanups neticeja ne spokeem, ne likteņeem. Viņš dabīgi sāka prātot, kā tas viss vareja celtees. Viņš izdomajās daudz un dažadi, bet veeni-gais peeņemamais izskaidrojums bij, ka saldā un niknā spītā šo neganto lādejumu tur eemūrejis kāds vecs Burchartu meistars no viņu dzimtsļaudim.

Un peepeši Zvanups redzeja muižas laukos vērgu barus, kas asiņaineem nageem irdināja sava kunga zemi; kauna stabus baznicu pagalmos, kur vējš purināja peesmeeto seevu grīstēs sagreestos matūs; visu to melno jūgu, kas sarausa šo akminskalnu, uz kura pats tikko atradās, un — sadrebeja. NĒ! ne mazo pirkstiņu viņš nedrīksteja vairs peeskārt šī augstā torņa kluseem burteem. . . Lūk kā viņi tur guleja, veegli savas ķeeģeļu šķautnes izreesuši! Krama ceeti no māla un asinim. Tā rakstīt var tikai veentuļās salās kā Jānis apustuls, vaj šinīs augstumos, kur nesneedz vairs ne monokļa acs, ne piķeera pātaga.

Zvanups noslaucija sveedrus. Viņš nokāpa lejā un nemeerīgi paskatījās uz augšu.

— He, patik? — jautāja grafs.

— Brīnišķis tornis, brīnišķis tornis!

— Tas ir teesa.

— Tikai ne velna es nesaprotu no jūsu raksteem. . .

— Kā tā? Protams, protams! es jau teicu, ka tu tur neka nesapratisi. Preekš ta ir citi.

Zvanups eevilka skatu dziļi zem uzacīm un turpināja:

— Es tomēr domāju, ka tas ir neizdevees raksts. . .

— Kas! — eebrēcās peepeši grafs, jo Zvanups pateešam atļāvās par daudz, kritizedams veselas cilts

svētumu. — Es lūdzu par to nerunat! Es lūdzu izpildīt pavēles! Un. . . un. . . un. . . kā tu nesāc tur kaut ko pārlabot!

— Deevs pasarg', to tik nē, to tik nē!

— Šo torni cēla Varten fon Koblenc. . . tu zini, kas ir fon Koblenc? Tas bij meistars pee torņeem! O, tas bij leels meistars. Ne zvīrgzds tur nedrīkst nobirt, — saproti? Tas ir vēsturisks tornis, par viņu rakstīts. . .

— Es saprotu, es saprotu, grafa kungs, — pārtrauca viņu Zvanups, un šis apleecinajums atstāja labu eespaidu.

VĒl reiz grafs atkātoja, ko īsti Zvanups drīkst, ko nedrīkst, un lūdza darbus pasteigt mazleetu ātrak.

— Pēc nedeļas vajaga būt galā.

— Par ātru gan, grafa kungs, — palocija galvu krāsotajs. — Bet ko vajag, to vajag.

— To vajag, — noteica Burcharts.

Ap seenam jau sāka nojaukt stalažas. Leelais mūra korpus bija peeņēmis brūnu vaļa krāsu un likās tik smags, it kā kad lēni grimtu zemē. Jau eeradās veens otrs ceemotajs no okupācijas kara spēka augstakeem virsneekeem un savu damu padabībā beeži grozijās pa uzpošamo pagalmu. Šis strādajošo un valīgo cilveku mistrojums no sākuma bij tik traucejošs, ka Zvanups turejās aizveen tālak, pat pusdeenas paņemdams līdzī savā tornī. No tureenē viņš vēroja, kā simteem ceļu taisitaji locijās pa leelceļeem un pāri maršoja prūšu zaldati; no tureenē ari viņš kādreiz notureja jaunpeeņemto ķēkšu Mildu Pazariti par Luizu Mariju Mencendorf, kura tikko bij eeradusees no Ņelnes. Zvanups ļoti atvainojās ķēkšas preekšā un apsoļija, ka turpmak vairs viņas gods neceetis no līdzīgas pārskatišanās.

Bet Grafu Burchartu sāka nervozet ģimenes svētku tuvums un pils nokārtošanas lēnā gaita. Zvanups vēl arveenu strādāja savā tornī, un darbu nobeidza tikai pēdejas deenas agrā ritā.

Bet pat visleelākā nevaļā grafs atrada laiku pār-mest krāsotajam, ka burti tornī nav izcelti kā vajadzīgs un eedzeltenee toņi pazūd brūnajā masā.

— Gluži tas pats, kas agrak! — kāseja dusmo-damees. — Pat tāļskati es neka nesaredzu.

— Gan jau būs labi, grafa kungs, — atbildeja Zvanups pazemīgi, — gan jau būs labi.

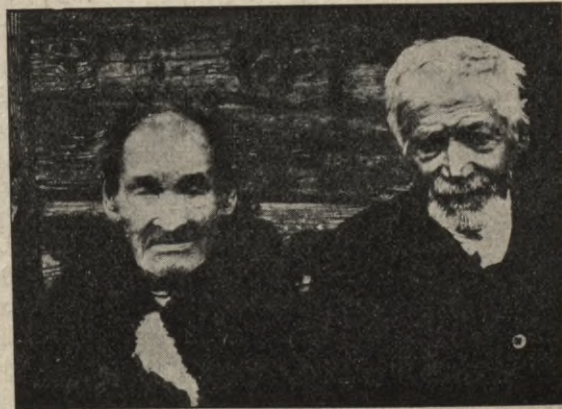
Ach, nerunajat! — atmeta ar roku jaunais gavil-neeks, — un nogreezās stipri neapmeerinats.

(Turpmak beigas.)

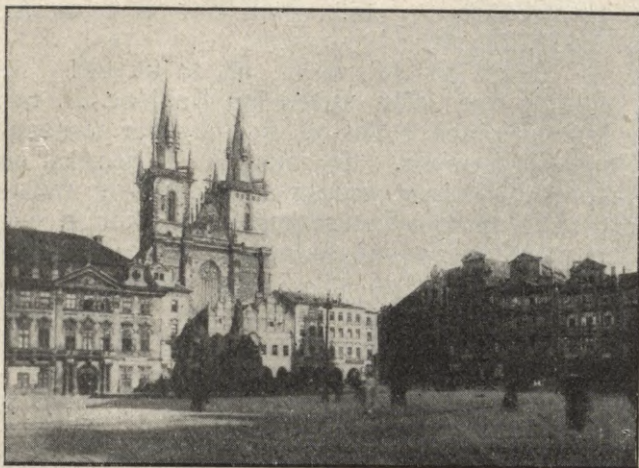
Latgaleešu nams Aglonas apkārtnē.

Stud. arch. R. Legzdina uzņ.

Latgaleeši no Lubanes ezera apkārtnes. Vecitis pa kreisi -- pāri par 100 gadu vecs.

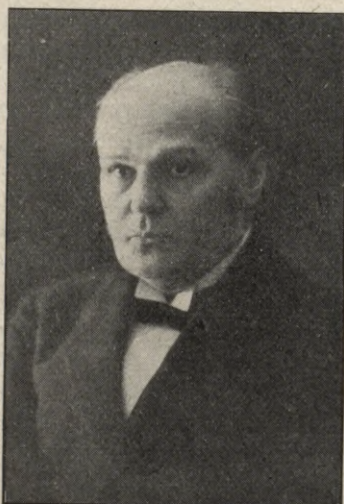

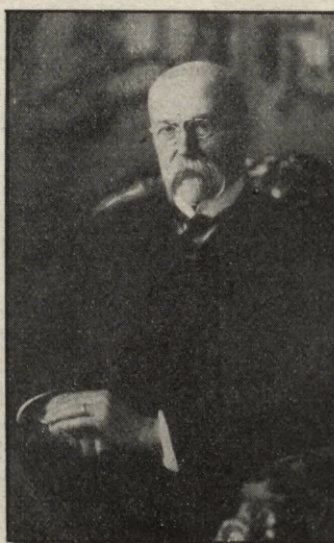
Tinas baznīca un vecpilsētas laukums
Pragā.

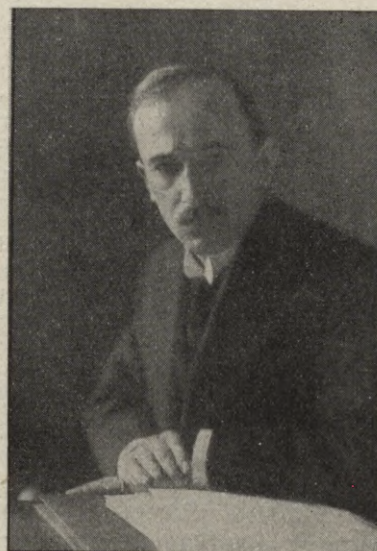
Skats uz pili un upes krastu
Pragā.

Ministru prezidents A. Světa.

Čehoslovākijas prezidents
T. G. MASARIKS.

Ārleetu ministrs Benešs.

Čehoslovākija.

(Sakarā ar Čehoslovākijas ordeņa peešķiršanu Latvijas karavīriem).

Starp Latviju un Čehoslovākiju pastāv tradicionēlas sirsnigas atteecibas jau sākot no mūsu valsts pirmām dibināšanas deenam. Šās atteecibas un savstarpejās simpātijas starp latveešem un čekeem radušās caur kopīgām cīņām Sibīrijā, kur abu tautību karavīri slēdza eroču brālību, svētītu caur asinīm, izleetām cīņās plecu pee pleca. Tagad Čehoslovākija apbalvojusi mūsu karavīrus ar ordeņiem.

Sneegsim šeit Čehoslovākijas valstsvīru un to sa-beedrisko darbīneeku ģīmetnes, kuri sevišķi sekmejuši abu valstu tuvīnašanu.

Tirdzniecības ministrs inž. Lad. Novák's ir ļoti pabalstījis Latvijas-Čehoslovākijas tirdzniecīsko sakaru attīstību, kā peemēram peešķīris Rīgas izstādei valsts subvenciju un citādi.

Universitātes profesors Dr. Jozef Zubaty, — Pragas

mākslas un zinību akadēmijas prezidents. Pārvalda starp citām daudzām valodām arī latveešu, ļoti interesejas tiklab par latveešu valodu, kā arī literatūru, mākslu, zinātni u. t. t.

Prof. R. Fridrich's, kurš par Latviju it sevišķi vairākos Morāvijas laikrakstos eevetojis atzinīgus rakstus. Arī viņa kundzei peekrīt šīni ziņā nopelni.

Vinc. Červinka, leelā Pragas laikraksta: „Národní Listy“ redaktors, apceemoja eepazīšanās nolūkā pagājušā vasarā Latviju un pēc atgriešanās Pragā eevetojis veselu rindu atzinīgu rakstu savā laikrakstā, kā arī ilustretā žurnālā „Světovor“ № 1 līdz ar vairākiem nobildejumeem par Latviju.

J. Marek's, laikraksta „Venkov“ redaktors, apmekleja šī gada Rīgas izstādi eepazīšanās nolūkā un pēc atgriešanās Pragā savā laikrakstā eevetoja vairākus garakus rakstus par Latviju.

Fr. Matušek.

Pragas tirdzniecības kameras direktors un „Zpravy hospo dážskè Jednoty pro slovansky vychoa“ redaktors

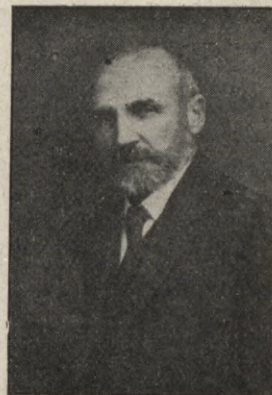
A. Laurin's „Prager Presse“ galvenais redaktors ir eevetojis savā laikrakstā veselu daudzumu dažāda veida labvēlīgus rakstus par Latviju, tāpat arī ik nedēļas iznākošā bilžu peelikumā vairākus eevērojamus skatus iz Latvijas kultūrelās un sabiedriskās dzīves.

Fr. Matušek's — Pragas tirdzniecības kameras direktors eevetojis veselu daudzumu saimnieciski-tirdzniecisku rakstu savā kameras oficiozā „Zpravy aspodárské Jednoty pro slovansky vychod“, kā arī apmekleja eepazīšanās nolūkā š. g. Rīgas izstādi un uzturējās šinī nolūkā ilgāku laiku Latvijā.

Universitātes prof. Dr. J. Gruber's, diplomātikās un konzularās Pragas augstskolas dekans, bijis Čehoslovākijas ministrs, ir atzinīgi dažādā veidā strādājis Latvijas labā un izturas vispārīgi pret Latviju ļoti labvēlīgi.

Bijušais Pragas pilsētas galva un tagad par jaunu eevēlētais Pragas primators Dr. Karlis Baxa ir veenmēr pret Latviju izturejies ļoti atzinīgi un labvēlīgi.

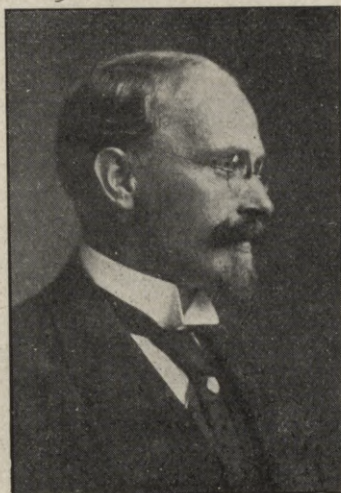
Redaktors V. Krnansky, starp citu eevetojis „Pravo Lidu“ feļetonā plašāku rakstu par Siguldu un Latvijas žurnālistu beedribu.

Prof.

Dr. J. Zubatijs.

Čeku mākslas un zinību akadēmijas prezidents.

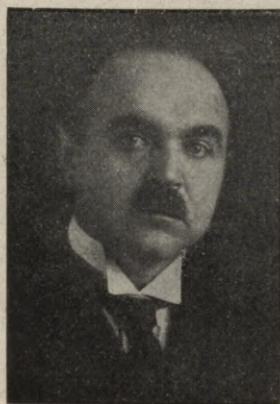
Izglītības ministrs

P. Bechinē

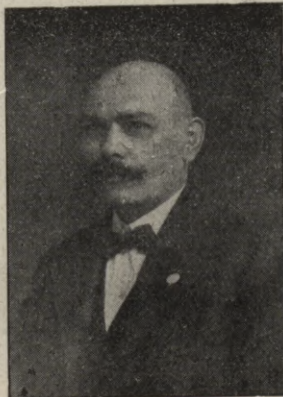

Tirdzniecības ministrs

L. Novaks

„Narodni Listy“ redaktors
V. Červinka

„Pravo Lidu“ redaktors
Vaclavs Krnanskijs

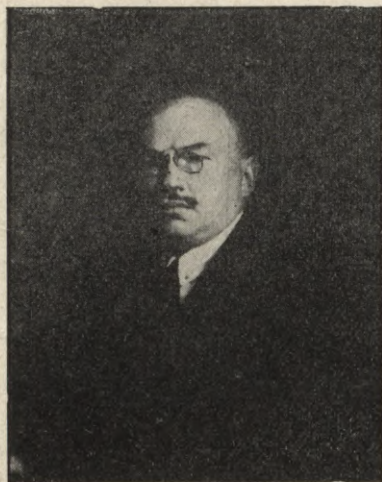

„Venkove“ redaktors
Jasefs Mareks

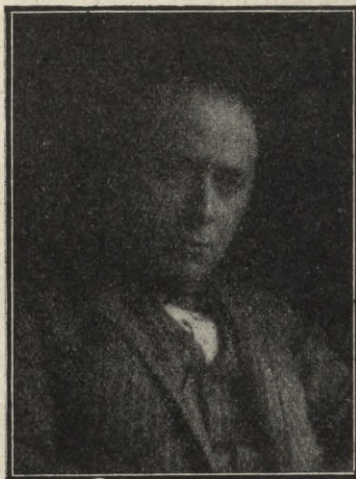

Prof.
Rud. Fridrichs

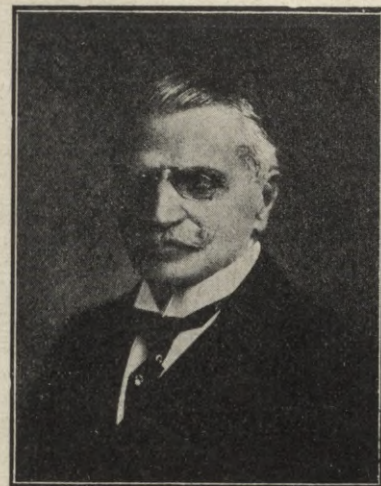

Bijušais Pragas pilsētas galva
un tagad Pragas primators
Dr. Karlis Baksa.

„Prager Presse“ galvenais redaktors
A. Laurins.

Univ. prof. Dr. J. Grubers.

81-1 **Antons Bārda**
Zelta tikls.

Skan mūžam mūžam man ļausīs:
Ja cilvēks esmu es,
Tad tikai tapēc, ka asins,
Mana asins saulī nes;

Tad tikai tapēc, ka sauli,
Kad manī ceļ sapņus kāds stars,
Kā zelta tiklu caur nakti
Līdz Deevibai izmet mans gars.

Ar čeku ordeni apbalvotie karavīri.

Gen. Goppers, pulkv. Kurelis, kapt. Breedis, kapt. Breesma, kapt. Ozols, kapt.-ārsts Zeediņš, leitn. Gutmanis, leitn. Eglentals,
inž. Lakats, serž. Pepa un strēlnieks Staltmanis. Apbalvotais ložmetējnieks Lauks nebija eeraades.

Sonvalda uzņ.

Madleenas baznīcas zvanu kara laikā evakuēja uz Kreeviju. Tagad zvans reevakuēts un 25. decembrī p. g. notika svinīga zvana uzvilšana tornī ar lokomobiļa palīdzību.

(Manneka uzņ.)

81 J. Poruks.

Ar māti pie baznīcas.

Ķas tu uz debesīm rauges,
Tu, bālā baznīca,
It kā kad tu lūgtu par daudzēm;
Lūdz arī par mani tu!

Lūdz, lai es skaidraks topu,
Lai meerīga top mana sirds,
Lai svētu klusumu baudu,
Ķas sapņo ap altāru tev.

Lūdz, lai es daiļi jūtu
Un lūzdu tevīm tad līdz,
Lai lūzdu ar' tevi par vīseem,
Ķam sāpēs sīrsniņu spēež.

Lai laimīgā sapnī es meegu,
Ķad saule pār mūreem tev slīd,
Ķad pagalmā sīrmajām apsem
Aīz preeka lapiņas dreb.

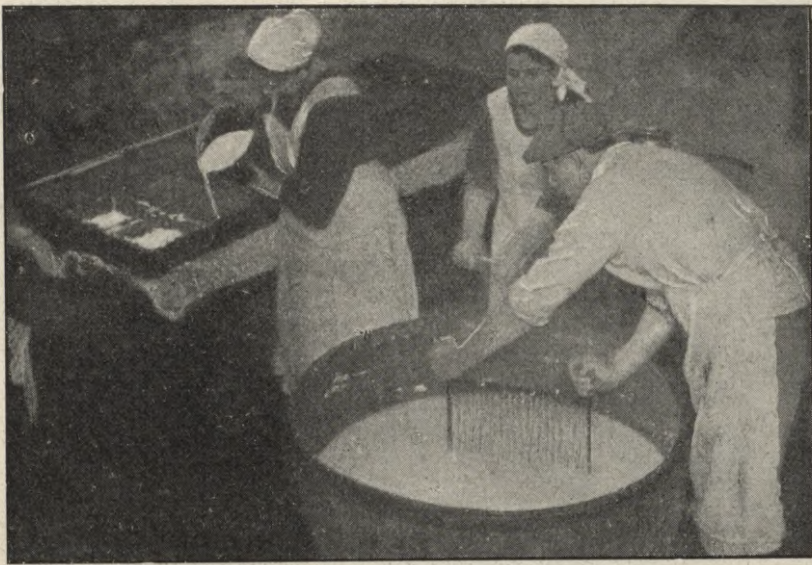
(Ķop. rakstī II, 55.)

Madleenas baznīca — veena no vecākām Latvijā.

(Manneka uzņ.)

LAUKU RŪPNEECĪBA.

Seerneecība

pee Krimunas peestātnes Jelgavas aprinkī.

Pee uzņēmumeem:

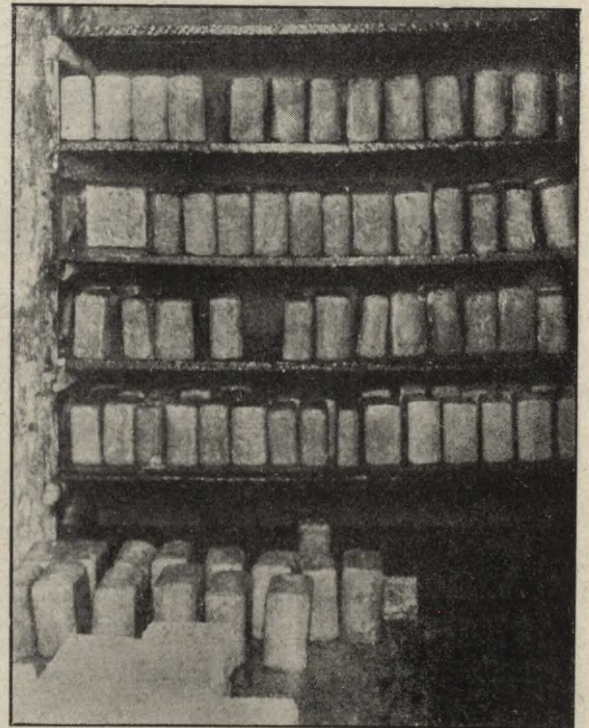
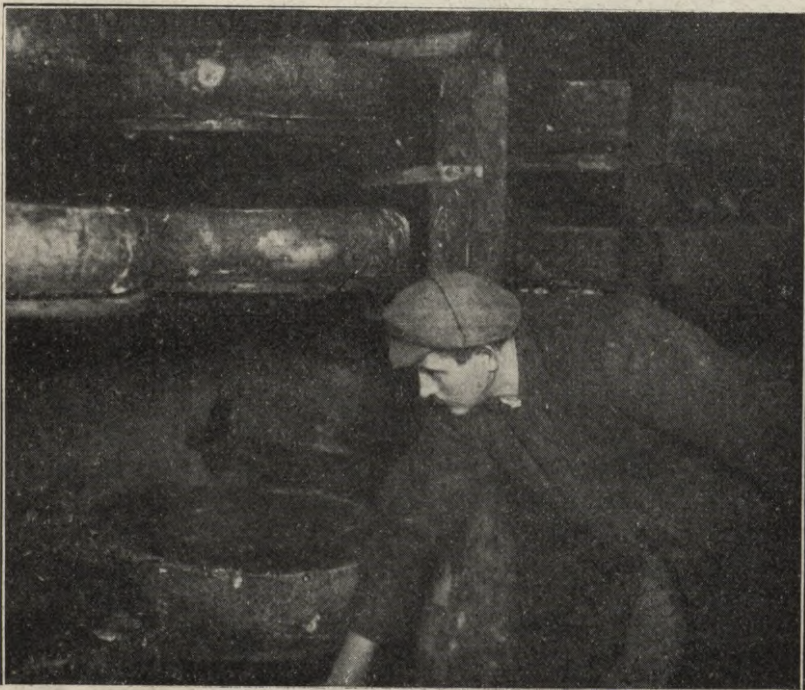
Augšā: Krējuma eelešana formās.

Vidū pa kreisi: Seeru izņemšana no formam.

Vidū pa labi: Seeru noliktava.

Apakšā: Peeved peenu.

(Žigura uzņēmumi.)

817 Antons Bārda. Zemneeki.

Rītausmā gaitās eet šī muskuļainā cilts
Un cauru nedeļu līdz tumsai darbā rokās.
Stāv vaigs teem apputejs un rupjo drēbju krokās
Un matos sveedrainos guļ putekļi un smilts.

Teem rūpēs leecotees, zembronza peerem šķilts,
Krit darbā skateens ass, lai viss ar steigu sokas,
Un viss, ko viņi sāk, teem stiprās rokās plokas
Un dveš ar auglibu kā pavasaris silts.

Tā smagā ritmā rit to veselīgās meesas,
Kur katris muskulis kā dreepe nedreb ceets;
Tee darbā spēku lej, lai trijas augļu teesas

Pār jūram aizlīgo, kur kuģi mastus leec,
Lai rindās kameji breen taksnešsmiltis leesas
Un tālām pilsētām no zemes ražas sneedz.

UGUNSSÄRTAIS ZEEDE

Romans

(Turpinājums).

„Varbūt kādas citas? Es satiku viņas desmitām, bet tikko tevi eeraudziju, es zināju, ko es mekleju, un uz ko tu gaidīji.“

Meitene satrūkās. Ārā bija sadzirdami soļi, divas tumšas ēnas nokusteja aiz preekškara.

„Ak, ak!“ Meitene drebeja.

„Vaj tee nav viņi?“ jauneklis meerigi jautāja.

„Ja, paslēpees, paslēpees kautkur, viņi dažreiz sērkociņeem apgaismo istabu!“

„No tādeem kungeem neslēpjos,“ jauneklis no-teikti atbildeja, un izaicinoši sakrustoja uz krūtīm rokas.

„Un ari tu esi meeriga, tu!“

Tumšā ēna pakāpās pee loga. Atskaneja sērkociņa švikstešana, un gaišā uguntiņa apspīdeja acumirkli istabu.

„Tur viņš sēd, sēd kā saimneeks savā mājā!“

Tumšais siluets noleca zemē.

Aiz loga sačukstējās un bija sadzirdami soļi, kuri itkā attālinājās. Tad tee atkal tuvojās un kautkas smags treecās pret durvim, kuras nobrakšēja veen.

„Nu, duseet saldi!“ zobgalīga balss ārā sauca un neapvaldīti smeekli atbalsojās istabā. Tad soļi attālinājās un viss aplkusa.

„Neleesi! Plukatas!“ Jauneklis drebeja aiz dusmam. Viņš devās uz durvim, pacēla āķi, grūda durvis. Tās nepakustējās. Viņa asinis vārijās, vēl reiz ar visu ķermeņa sparū viņš gulās pret durvim. Viņas tikai ečikstējās, bet baļķis durvju preekšā bija nepakustinams kā klints.

„Labi, ka es dzirdeju viņu balsis,“ viņš uzsvērdams teica, „rītdeen es viņus varešu apsveikt.“

„Ak, ak!“ vaimanāja meiča „Tagad visi dabūs zinat, un mēs neteekam no šeeenes ārā.“

„Esi meeriga! Ja viņeem netrūka spēka durvis aizkrustot, tad man būs spēka deezgan izraut kaut vaj baļķi no seenas!“

Viņš peegāja pee loga un ar visu sparū speeda loga rāmi. Naglas padevās un logs atdarījās.

„Ari par šo ceļu mēs varam ārā tikt. Tūliņ nobīdišu baļķi un ari par to es parūpešos, lai šeeem neleešeem aizbāstu muti, tu vari uz to palāutees.“

Meerigi smaididams, viņš tuvojās meičai. „Ak tu manu mazo meitenit, cik veegli tevi var sabaidīt. Bet tagad tu vairs nebaidees, ko?“

„Ne; es nebaidos, jo tu esi pee manis.“

„Vaj zini ko?“ jauneklis gandrīz pārgalvīgi runāja: „Tā tam ari vajadzeja būt . . . citadi tas būtu pavisam ikdeenišķi . . . kā pee viseem citeem!“

Viņi smējās un jaunava viņu caur asaram uzlūkoja. Pa logu eemirdzeja jaunās deenas gaisma.

„Tu nemaz vēl visu nezini. Es tev pastāstīšu — no sākuma līdz galam viss bija neikdeenišķs. Es ne-nācu uz tevi pa parasto ceļu, mans ceļš gāja pār ūdens kritumu un gaļam nāvei.“

„Nē, ko tu saki . . .?“

Un viņš stāstīja par to, kas bija atgadījees pee ūdens virpuļa baļķu sastrēgumā.

„Un tad mūs abus te eeslēdza, lai viss tas ne-būtu tik parasts. Taisni aiz ta es tevi, melnacīt, tā milu, jo ceļš pee tevis veda pāri mutuļojošai straumei un aizkrustotām durvim. Bet vaj tu pateesi tagad esi mana, — to tu man vēl neesi teikusi!“

„Vaj es esmu tava, Olaf?“ — meiča apvija rokas ap jaunekļa kaklu.

Istabā pa preekškareem raudzījās austošā rīta gaisma, un meta savus purpura starus uz meičas kailām rokām.

„Viss ir sarkans, sarkans, kas skaists!“ fuksija čuksteja balzaminei.

Saule sveicināja atmodušos upes ainavu, pildīja viņas plaušas ar svaigo rīta vēju un dzeseja slāpes, dzerdama no vizuļojošām rasas pilitem. Lejā, upmalā vēl šūpojās caurspīdigās miglas plivurs.

No laimes, Olafs ātreem soļeem, veeglu sirdi un preekā starojošs devās lejup.

Krastmalā, lejspus ūdens krituma, stāveja pulciņš lauku puīšu, kuri pavadīja isās vasaras naktis uz upes, sargadami plostus, lai tā nopelnītu sev naudu tabakai. Olafa skatens vēroja šo grupu, un viņa jautrais gara stāvoklis izgaisa.

Viņš peepeši sajuta, kā smagu nastu uz saveem pleceem. Nesen vēl, veļot baļķi no meičas durvju preekšas, viņš bija tik laimīgs, ka nejuta viņa smagumu, bet tagad . . .

„Ja viņi man tikai veenu veenīgu izsmeekla pilnu vārdu teiktu, vaj mani divdomīgi uzlūkotu, es būtu apmeerinats. Bet ja viņi izleekas, itkā nekas nebūtu atgadījees, tad nevaru atmaksat teem pēc viņu nopelneem.“

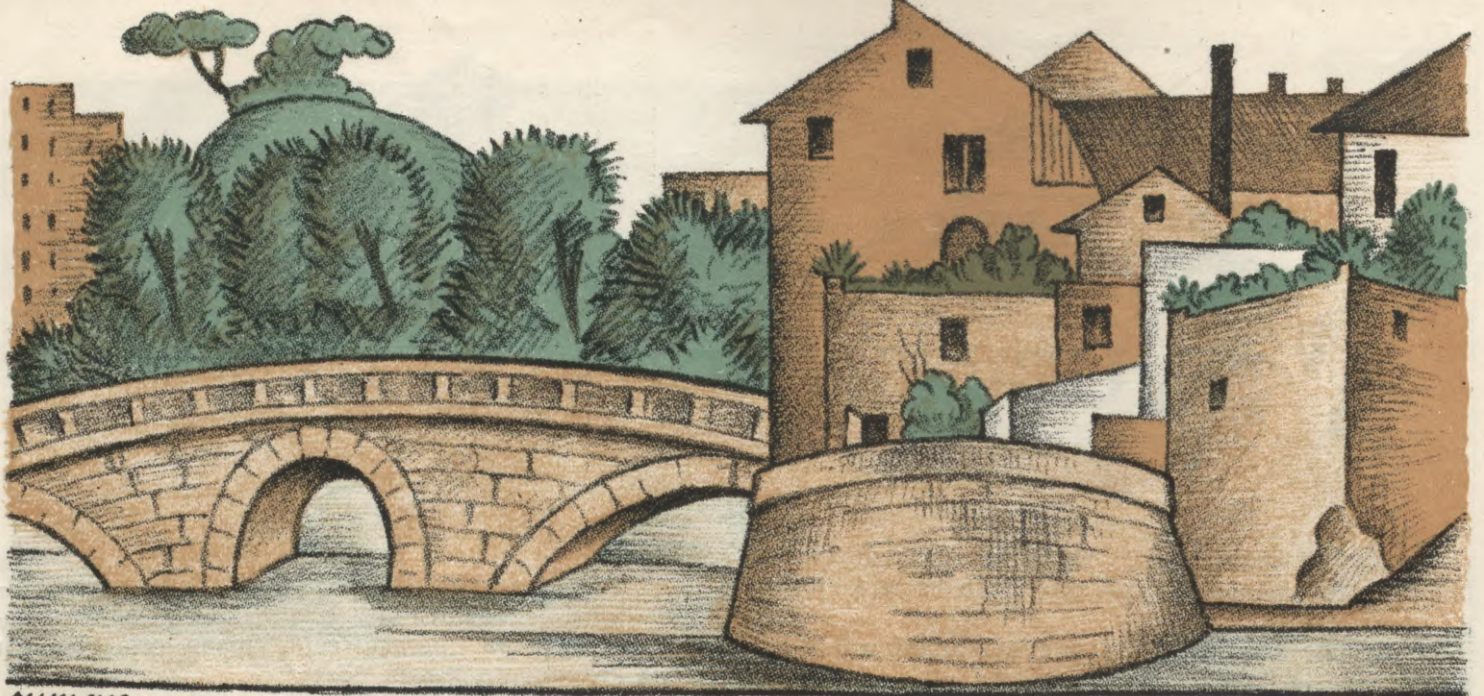
Viņa vaigi kvēloja, kad viņš tuvojās grupai, — un acis dedzīgi kautko mekleja.

Likās, ka nekas nebūtu noticis.

Olafs pacēla no zāles savu plostu ķeksi, slaucīja lēnam no viņa rasu un nepārtraukti vēroja jaunos puīšus.

Viņi stāveja kā mūris, neveens nepakustināja vaibstus.

Roma-Tiberas upe.

Jauneklis kodeleja lūpas: „A, to man vajadzēs apmeerinatees?”

Viņš pagāja gašam pulciņam, acis kvēloja ugunis.

Un tikko viņš bija pagājis teem gašam, — atskaneja smeekli.

Acumirkli noskaneja pļauka, un smējejs kūleniski eevēlās zālē.

„Par kādu ellespāvu tu gan sevi turi?” Divi vīri metās jauneklīm virsū.

Viņš sagrāba pirmo ar veenu roku aiz apkakles un ar otru mazleet zemaku un aizsveeda to tik spēcīgi, ka tas aizstrepuļoja. Otru viņš sagrāba pee krūtīm, pacēla gaisā un nosveeda zemē kā mitru lupatu.

„Neleesi! leekuļi!” Viņa balss drebeja aiz dusmam, acis dega ugunis un draudedams viņš pacēla dūres: „Nākat tik šurp, visi kopā, gan tikšu ar jums galā!”

Uzbudināto puīšu starpā bija dzirdama dusmu pilna kurnešana, kura lēnam aplkusa, padodamās meerīgai vīreša balsij.

„Man šķeet, ka tu, svešneeks, par šo mazo izpreeci jau deezgan gandarijuma esi saņēmis. Un ja tu esi vīrs, par kādu pēc taveem vārdeem tevi var turet, tad arī tu sapratisi, ka šai mazai izpreeci bija cits nolūks. Ari mēs esam lepni uz šo meiču, un līdz pat pagājušai naktij viņas durvis vēl neveenam nebija atdarījušās! Un te, peepeši, kāds klaidonis, plostinēks, un eet pee viņas kā pee savas seevas.”

„Jūs paši esat klaidoņi!” Viņš draudoši pavirzījās uz runataju pusi.

„Neuztrauces veltīgi!” ta pati balss meerīgi turpināja: „Es tevi negribu apvainot. Saproti, mēs ar viņu kopā esam uzauguši, un tu esi svešs eenācejs, es tev vēl reiz saku, tas gulstas kā traips uz meičas un uz visa ceema goda. Leec meiču meerā un neved jaužu mutē veena plostinēka dēļ.”

„Tad zināt, kas es esmu!” Viņš sakrustoja rokas pār krūtīm. „Jūs esat istee meičas goda sargataji, jūs, — kuri caurām naktīm zem viņas loga glūnat — pateesi jauki sargataji! Klausatees — visi, kas jūs te stāvat: es eju tur, kurp gribu, un vaj tas būtu pee pašas princeses, un šo meiču es apceemošu ik naktis

līdz kamēr būšu jūsu ceemā. Es zvēru, ja es redzešu pee viņas loga jel veenu galvu, ja jel veens no jums eedrošinasees par viņu zaimojošu vārdu teikt, vaj viņu nicinoši uzlūkot, es tā viņam sadošu, ka viņš vairs nepeecelsees!”

Olafs apgrezās, un lepneem soļeem devās pa kalnu augšā. Vīri klusedami noraudzījās viņam pakāļ.

VI.

Saules lēkts.

„Kurš acumirkli tas visbrīnišķīgākais?” fuksija silti jautāja. „Tikai šis! Es milu nakti, — tikai viņai savas slavas dzeesmas dzeedu.”

„Ari es viņu atrodu skaistu,” balzamine atbildeja. Skaista viņa ir, kad mēs divas veen krēslā sačukstamees; kadveena otras tuvumu tikai nojaušam un veenīgi mūsuacu mirdzums skaidri saredzams.

Bet arī rīti ir leeliski, ai, cik skaisti viņi ir, kad saule lec pār koku galotnēm, kad rasas pileeni kā dārgakmeņi zaigo un tikko atmodusēs vēsmiņa koku lapas drebina.”

Ir teesa, mans draugs — dzīve taču veenmēr ir daiļa! Rītos ir skaisti, kad gailis savu rīta dzeesmu dzeed, kad putniņi čivina un jautree bērni pagalmā rotaļajas. Skaista ir deena, kad zeltitee saules stari tīrumos dej un darba ļaudis sveedreem pārklātām sejām un mirdzošām acīm uz maltiti mājā nāk. Un arī vakars ir skaists, kad ēnas aug gašumā un govju zvārguliši pļavmalā skan. Bet nekas nevar ar nakti mērotees, — jo redzi, draugs, tikai tad mēs paši sevi atrodam.”

„Paši sevi atrodam . . . ?” balzamine teica. „Nu tikai es tevi sāku saprast!”

„Savu „es”, un tikai tad eedrebas vismaigākās stīgas, preekš kurām deena ir par daudz gaiša un caurredzama,” fuksija turpināja. „Deenā mēs peederam pasaulei, viss mums ir kopejs, mūsu personīgais izzūd. Bet kad eestājas nakts, tuvojas mūsu stunda, mūsu acumirkli. Klusiņam viņš zogas slēpdamees zem koku zareem, un te viņš kautrīgi nosēstas kaktiņā un auž noslēpumainos pavedeenus un modina to, kas

deenā dusejis. Un tas atmosfēras mūsos un mūs reibina savu aromātu un uzlūko kvēlojošām acīm. Viss dus, tik nomodā . . .“

Baltā seeveetes roka nedroši pazibeja krēslā.

„Un nomodā ir tikai . . .?“ balzamine klusi jautāja.

„Tikai tee, kuri stāv zeedos!“ fuksija čuksteja.

„Ak, Deevs, cik tu, melnācīt, daiļa! Tu esi kā nakts — valdzinoša un reibinoša kā nakts, noslēpuma kā vasaras nakts, kuras melnumu leesmainās zibeņu švītras šķeļi.“

„Tagad tik es saprotu, kas ir jaunība, kas mīlestība. Cik viņa leela un cik daiļa! Viņa tuvojas kā pasaku karalis zelta kareetē, māj mums un rauj mūs sev līdz. Kapēc tu trīci, mana mīļā? Kapēc tava roka tik karsta, kapēc tavas acis tā kvēlo?“

„Es nezinu . . . Man tik karsti. Nē, nē, es esmu bezgala laimīga . . . pārk laimīga . . .“

„Pārk laimīga —?“

„Nē, nē, es pate nezinu . . . Es kautko vēlos . . .“

„Teic man, kāda ir tava vēlēšanās?“

„Nē, nē, es neko nevēlos, es neko negribu teikt . . .“

Es . . .“

„Un tālāk? Vaj tu man neko negribi teikt?“

„Nē, nē, ne tevis es baidos! Es . . .“

„Saki man, saki veen! Es zinu to, jau pirms tu man esi to teikusi.“

„Man bail . . . Nē, nē; es to nevaru tev pateikt — ak, es tevi tik bezgalīgi mīlu!“

„Visskaistākais acumirkļis eespeedees man neizdzēšami atmiņā,“ balzamine atkal čuksteja. „Tas bija toreiz, kad pirmo reizi uzplauku, kad zeedu lapiņas veena pēc otras atraisījās un pati saule mani dziļi uz pašas sirds noskūpstīja.“

„Tev taisnība,“ fuksija aizgrābtī eesaucās. „Es to vēl labāk zinu, jo es jau otrreiz zeedu. Ari vēlāk mums savi preeki un mūsu zeedu laiks veenmēr jauks, bet nekas vairs nelīdzinājas pirmam zeedu laikam, tad mēs vēl stāvam leela noslēpuma preekšā, kas slēpjas

itkā aiz zeedu lapiņām. Bet mēs ko nojaušam, — gavilejam un sev jautajam: vaj tas drīz būs? varbūt jau šodeen? mēs ceram un bailojamees un pašas nezīnam, kadēļ šās bailes, un zinām tomēr. Mēs nedomajam tad vairs ne par pagātņi, ne par nākotņi, mēs dzīvojam tikai tam mirklim, kurš tikko tuvojas . . . Un viņš nāk — zeedu lapiņas peetvīkst un atraisas, viss apkārt mums izzūd un mūsu būtnes saplūst un sakūst gaismā un siitumā.“

Klusi smaididama stāveja pee gultas Laimite.

Meitenes vajejee mati pārklāja kā melns zīds balto galvgali. Uz šām matu cirtām atdusejās jaunekļa galva.

Viņi tureja veens otru abām rokām un raudzījās dziļi acīs. Laimite jau ilgi stāveja pee viņu gultas un nedzirdeja neveenu vārdu, viņa redzeja viņus tikai veens otram uzsmaidam.

Saule kāpa lēnam pakalnē un, tikko bija virsotņi sasneegusi, viņa pārleca pār pļavu un raudzījās pa logu istabā.

Meitene pacēla acis.

Saule smaidīja taisni viņai sejā.

Viņa satrūkās. Bija, itkā viņa atmosfēras no dziļa meega, itkā viss būtu citāds kļuvīš, svešs un brīnišķīgs.

„Vaj saulei arī acis . . .? Vaj viņa katru ritu šā mani uzlūkojusi?“

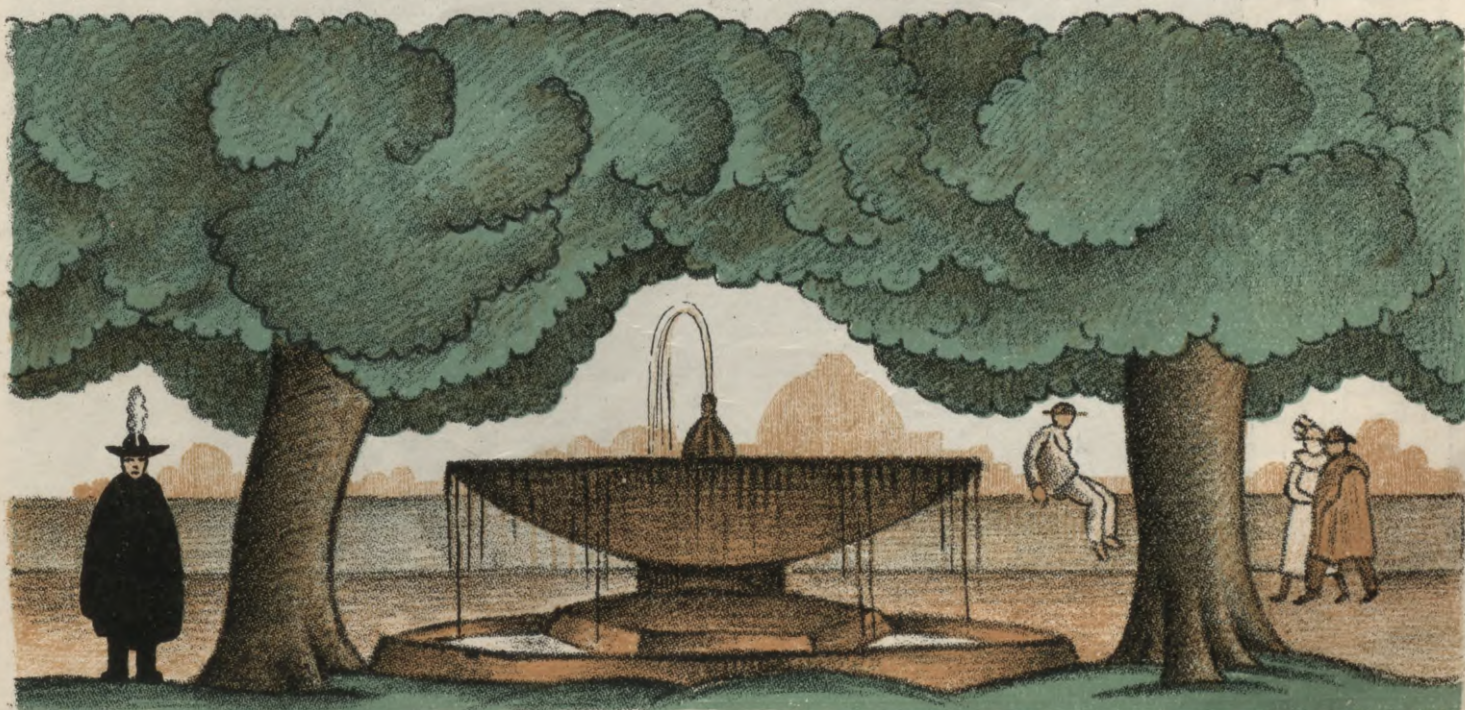
Pagāja brītiņš. Atkal viņa pacēla trauslo skauteenu. Leelām, jautājuma pilnām acīm saule uzlūkoja meiteni, uzlūkoja kā māte, kad ta neko nesaka — tikai uzlūko.

Viņa jūta, ka asinis dzīslās sastinga, viņa nodūra acis un vairs tās nepacēla, — divas leelas asaras pērles trīceja melnās skropstās.

„Kas ir?“ jauneklis satrūcees jautāja un atbalstīja galvu rokās „Kas tev kait, melnācīt?“ Viņš maigi speeda viņas roku. „Kapēc tu nodur acis?“

Asaru pērles drebeja un nokrita smagi uz spilvena. Meitene novērsās un paslēpa seju spilvenā.

„Ai, melnācīt, manu mīlulīt!“ čuksteja jauneklis un vēlējās noglaudīt un meerināt.

NIKLAUS

JTRUNKE

Roma - Pīnčo kalns.

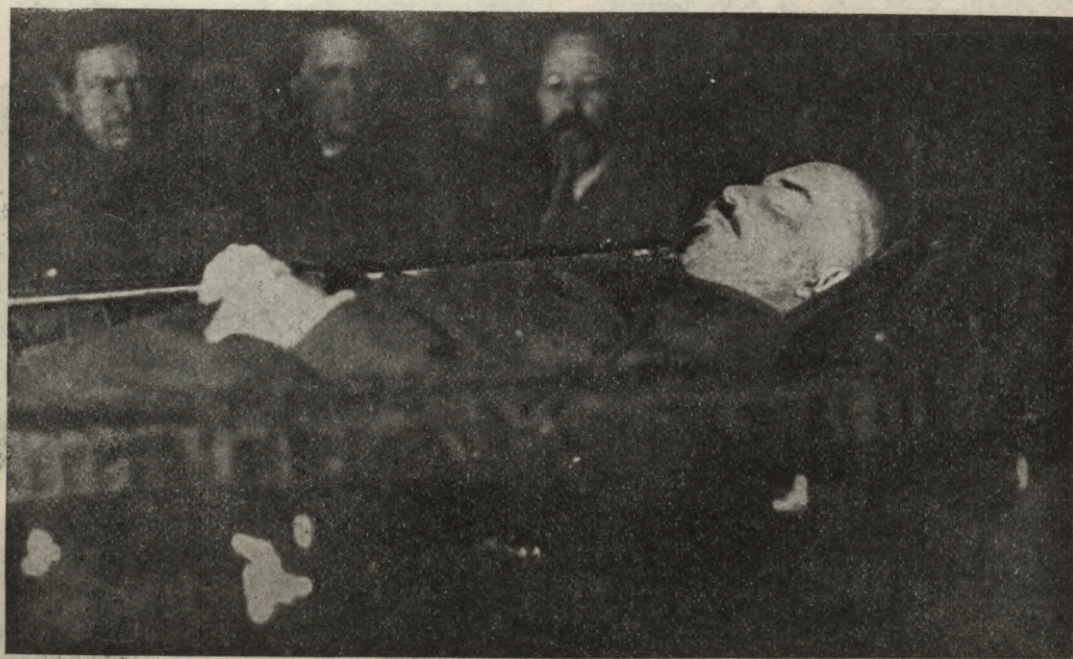
Meitenes kailee pleci eedrebe-
jās un viņas krūtīs smagi cilajās
zem apvalditās šņukstešanas.

Bija tā, itkā kad auksts tē-
rauda asmins eegreestos jaunekļa
krūtīs, itkā vēl tikko viņš būtu pel-
dejis zilās tālēs, bet peepeši ar
salausteem spārņem nokritis uz
aseem akmeņeem un tagad dzir-
detu apkārt sev tikai nopūtas un
vaimanas. (Turpmak vēl).

920 Leņins.

Vladimirs Iljičs Leņins, (īstais uzvārds
Uljanovs), dzimis 10. aprīlī 1870. gadā
Simbirskā, kur viņa tēvs ilgus gadus no-
darbojies kā tautas skolu direktors. Ul-
janovs pabeidzis Simbirskas ģimnaziju un
eestājees Kazanā universitatē, no kuree-
nes to drīz izslēdza par peedališanos stu-
dentu revolucionarās pretvalstiskās orga-
nizacijās.

Jau students būdams, Uljanovs dzivi
interesejās par Marksu un mēģināja pee-
leetot praktiskā dzīvē viņa doktrīnas.
1891. g. Leņins eestājās Peterpils univer-
sitatē un nobeidza juridisko fakultati.
Kādu laiku viņš nodarbojās kā zvērīnats
advokats, bet drīz šo amatu atstāja, pa-
likdams revolucionars „pēc specialitates”.
Vēlak viņš uzturējās ārzemēs, eepazinās
ar eevērojameem revolucionereem, to
starpā arī ar Plechanovu. 1895. g. viņš
izdod savu grāmatu „Ekonomičeskije
osnovi narodņičestva”, ar kuru Leņins
eeguva plašu popularitāti starp kreevu
zocialisteem. 1897. gadā Kreevijas valdība
viņu izsūtīja uz 3 gadeem uz Tāļajeem
Austrumeem, no kureenes tas atgriezās
1900. g., aizbrauca uz ārzemem un eestājās
Kreevijas zoc.-dem. partijas centralā komi-
tejā, 26. oktobrī 1917. g. sākas Leņina
valdišana. Viņš gan skaitījās sovnrarkoma
preekšsēdetajs, bet faktiski bij visās Kree-
vijas diktators. Leņins jau ilgaku laiku
slimoja ar smadzeņu slimību, un miris
21. janvarī Maskavā.

Leņins zārkā.

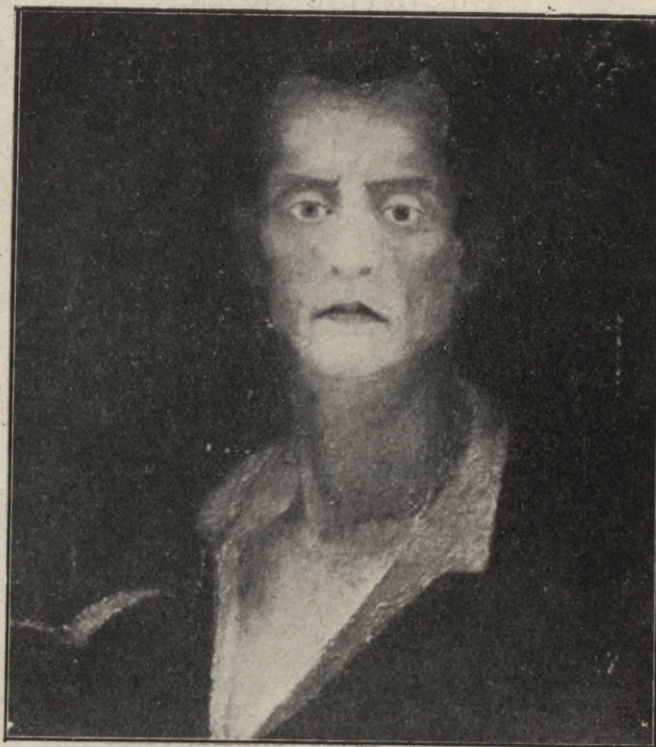
MĀKSLAS IZSTĀDE RĪGAS PILSĒTAS
MĀKSLAS MUZEJĀ.

Karlis Avotiņš — Māte un bērns.

Augusts Dirīkis — Seeveetes galva.

Karlis Avotiņš — Pašportrejs.

Katulls Mendess.

80-4 **Tas nenotika šinī reizē...**

Godīgā vecmāmiņa eesāka ar to, ka cirta pāris kreet-nus plīkus šīs mazās nerātnes sejā. Pēc tam, — kamēr meitene raudāja, stipri peesarkuse, delnā asaras slaucidama, — viņa noskaitīja tai uzmanības ceenīgu sprediķi:

— Tā tad tas ir gan teesa! Nevajadzeja sacīt: „mīlais draudziņ,“ vaj, pareizak, taisni tā vajadzeja sacīt, — ja tas jau ir mīlakais. Viņa atzinās, viņa uzdrošinājās atzītees! Mīlakais! Sešpadsmit gadus vecai! Ar savu nevainīgu izlikšanos, ar saveem mūžīgi nolaisteem skateem — pateesi viņai vareja pasludināt grēku peedošanu bez grēku izsūdzešanas, — viņa nonākuse līdz tādai pagrimšanai un cinismam. Vareja gandrīz domāt, ka prātā tai stāv veenīgi viņas lellis; nu, kā tad! Lellis, kas jaunkundzei tik ļoti patika, bij vīreešu kārtas... Kāds kauns! Fi! tai vajadzeja pazust no zemes virsus!

Kā? Kā viņa, kuras ģimene neapšaubami preekšzīmīga ar savu tikumību un labdarību, kā viņa vareja spert tik neprātīgu soli?

„Pateesam, pats velns viņā mājō!“

Bet labsirdīgo vecenīti visvairak uztrauca tas, ka Luizei izdevees apmānīt viņas redzīgo aci.

— Es tak, beigu beigās, varu sacīt, ka tik ļoti esmu tevi sargājuse deenu un nakti! Visus šos trīs gadus, kamēr tu te, tu veena esi izgājuse tikai divas reizes: pirmo reizi pagājušā nedēļā uz peecām minūtem, aizejot līdz bodei pēc adatam un deegeem; otru reizi aizvakar, uz veenu stundu, kad tu apmekleji savu slimo krustmāti Batiņjolā. Un veenas stundas tev peetika, lai paliktu par nekreetnu! Pašas neprātīgākās gaida un grib, lai tām sekotu ilgaku laiku un nepadodas mēnesi, pusgadu, gadu... Tu — esi pārsteigusees! Ak, trakule, veenā stundā tu... —

Bet meitene raudadama čuksteja:

— Vecmāmiņ, jūs maldatees, tas nenotika šinī reizē, bet gan pirmā... —

• Tulk. Ojars.

III. VALSTS VIDUSSKOLA. SAĶARĀ AR PEECU GADU PASTĀVEŠANAS JUBILEJU.

Rokdarbu nodaļa

„Klio” uzņ.

Kopmeelasts.

Ilnera uzņēmums.

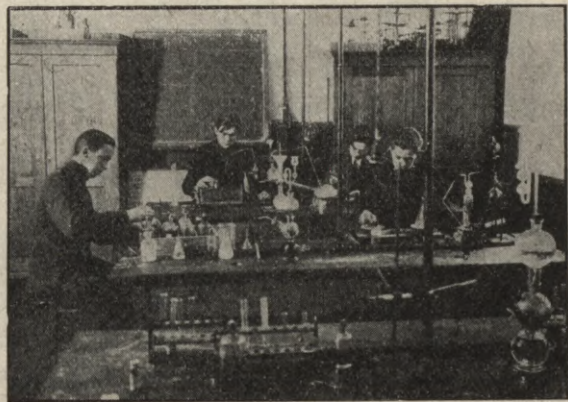
Valsts tehnikuma ēka Rigā.

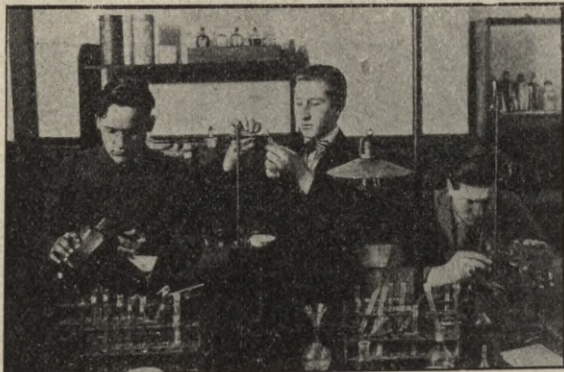
Valsts tehnikums Rigā.
Dziļu un audekļu krāsošana un balinašana.

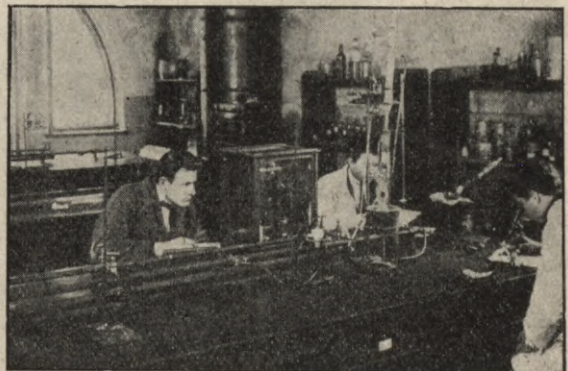
Zeeļu vārišana. Vaditajs cand. chem. J. Freimans.

Gazu, skābju, sārmu un sāļu eegūšana neorg. laborat.

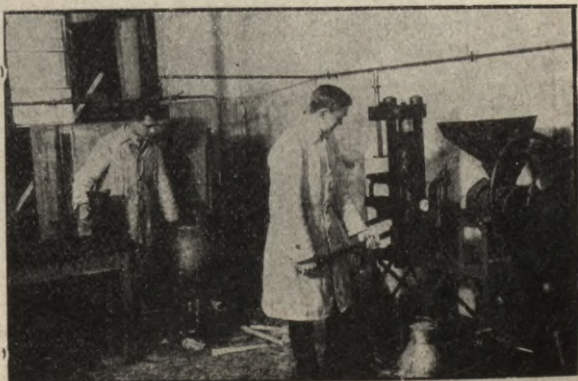
Izmēlejamās veelas kvalitatīvā noteikšana.

Graudu analize.

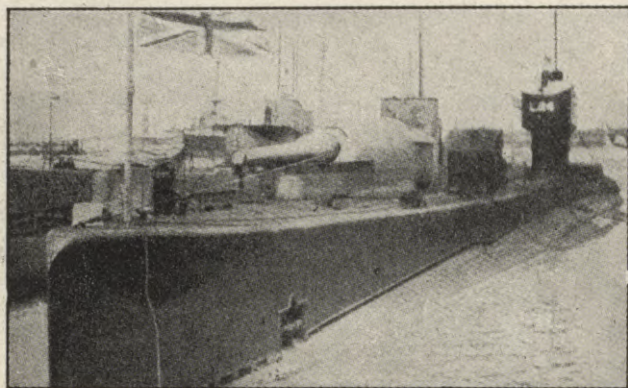

Koka sausā destilacija.

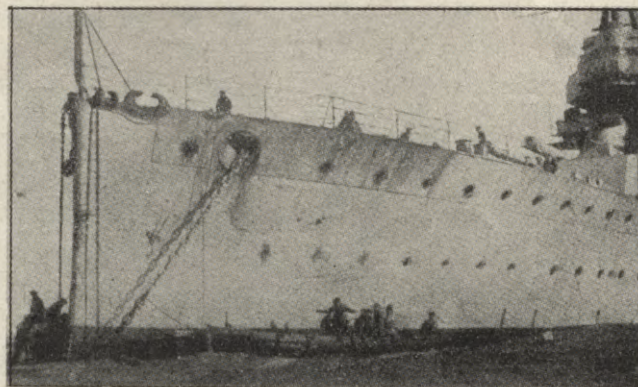

Eļļas speešana ar rokas hidraulisko speedi.

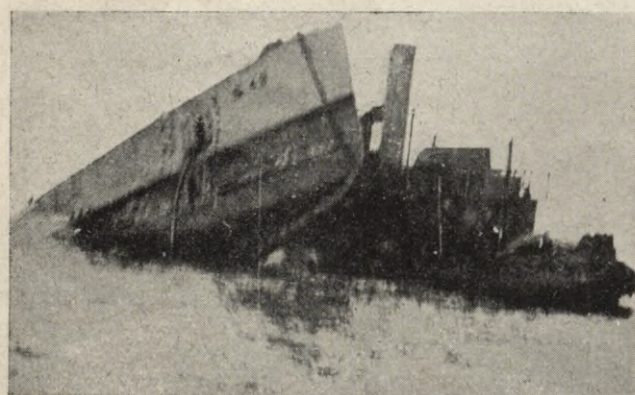

Angļu zemūdens laiva L 24 pirms izbraukšanas no ostas.

Nogrimušo zemūdens laivu meklē. Visi pūliņi veltīgi.

Nogrimušā kuģa izcelšana Amerikas piekrastē.

Janvara mēneša sākumā Atlantijas okeanā, ceļā no Portlandes uz Gibraltaru, kur notika angļu Atlantijas flotilijas manevri, nogrima zemūdens kuģis L 24 līdz ar visu ekipāžu, sastāvošu no 43 cilvēkiem. Nelaimīgā laiva pēcepi parādāmās uz ūdens līmeņa netālu no karakuģa „Resolution“, kurš devās uz preekšu ar 11 mezglu leelu ātrumu, uzgrūdās virsū karakuģim un stipri sadragata dažos mirkļos nogrima. Zemūdens laivai bija līdz saspeestais gaiss un pārtika uz 5 deenam, kadēļ pastāveja varbūtība, ka kuģa ļaudis varēs iztūret zem ūdens dažas deenas un viņus varetu vēl izglābt, ja izdotos laivu pacelt. Angļu admirālitāte peelika visas pūles laivas glābšanai, izsūtot specialos glābšanas kuģus ar ūdenslīdejeem. Izdevās uzeet jūras dibenā kāda kuģa ķermeni, bet tas guleja pārak dziļā veetā, kadēļ visi pūliņi to pacelt palika veltīgi. Traģisks bija nogrimušo jūrneeku tuvīneeku stāvoklis: viņu brāļi, dēļi vēl dzīvo, tee ir eeslodziti okeana dibenā un mirst lēnā nāvē; viņus glābt nav eespējams, var tikai lūgt Deevu par viņu dvēselem. Angļu baznicās notureja svinīgus deevkalpojūmus un admirālitāte godināja nelaimīgos jūrneeku svinīgā sēru ceremoniālā.

Parize ūdenī.

Leetainā rudens un zeemas ūdeņi pārplūdināja upes. Senas upe applūdināja Parizes eelas, pa kurām vareja braukt laivām, kā Venecijas kanālos.

[Dinozaura] skelets Gobi tuksnesī.

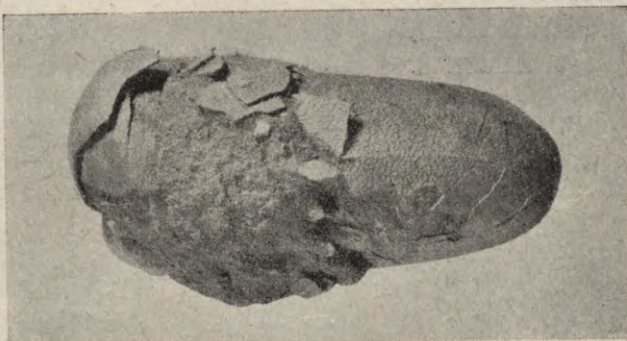
Ņujorkas dabas vēstures muzeja direktors prof. Henrijs Osborns jau gadus 20 atpakaļ izvirzīja hipotēzi, ka centrālā Azija ir pirmo dzīvnieku dzimtene, no kureenes tee vēlāk pārnākuši uz Eiropu un Ameriku. Lai šo hipotēzi peerādītu, 1921. gadā Ņujorkā noorganizējās ekspedīcija, lai dotos uz Aziju zinātniskos nolūkos. Ekspedīcijā peedalījās Amerikas-Azijas dabas zinību speciālisti no dažādām beedribām ar zoologu profesoru Roju Čepmenu Andrjusu (Roy Chapman Andrews) preekšgalā.

Ekspedīcija izvēlējās Pekīnu kā bazi savām operācijām un devās Gobi tuksneša centrā, kur izdarīja izrakumus apmēram 10 tūkstoši kilometru garā joslā pavisam nepazīstamos un grūti pēejamos apvidos. Izrakumu rezultāti ir pārsteidzoši.

Starp citu atrasti d i n o z a u r a skeleti un pirmatnejo zīdītāju zvēru skeleti, kā arī milzīga degunradža galvas kauss, kurš ir bijis visleelākais no visiem zīdītāju zvēriem, kāds jebkad ir dzīvojis zemes virsū. Atrastas arī dinozaura olas, kuru čaula gan sadrupusi, bet pats olas saturs pārkmeņojies. Vēl līdz šim pētniekiem nebij zināms, ka dinozauri dējuši olas. Atrastām olām speciālisti nosaka desmit miljonu gadu leelu vecumu.

Dinozaura olas pee izrakumeem.

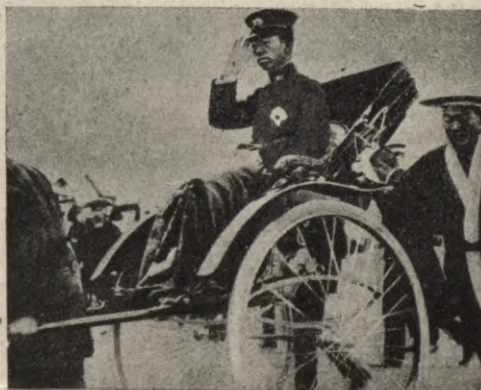
Dinozaura ola 10.000.000 gadu veca.

Tā šī ekspedīcija pateeši apstiprinājusi prof. Osborna uzstādīto teoriju, ka senatnē Azija un Amerika nav bijušas šķirtas zemes un Mongolija ir bijusi plašs līdzenums ar auglīgām pļavām, beezeem mezeem, siltu, patīkamu klimatu un bagātīgi apdzīvota ar dažādiem zvēriem, rāpuļiem un putniem. Līdz šim nav vēl izdevees še atrast pirmā cilvēka kaulus. Prof. Osborns apgalvo, ka terciārā laikmetā Mongolija ir bijusi vislabvēlīgākā cilvēces attīstībai. Bibeles aizrāda, ka cilvēces un dzīvnieku šūpulis ir mistiskais Edenes dārzs; prof. Andrjuss šo veetu noteikti apzīmē Mongolijā, Sagan-Nor apvidū Altaja kalnos, Gobi tuksnesī.

Tandžera.

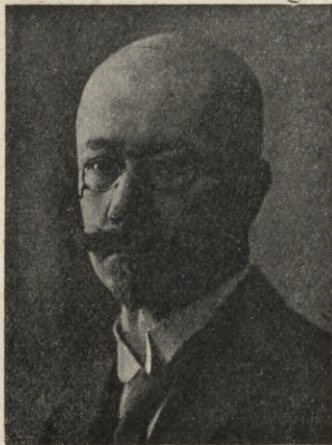
T a n d ž e r a ir veena no tām „nolādetām“ veetām, kur krustojas vareno leelvalstu intereses un kur ne veenu reizi veen radušās breesmas pasaules meeram. Tandžeras osta ar savu izdevīgo ģeogrāfisko stāvokli ir neveen zemeļreētumu Afrikas vārti, bet arī stratēģiskā ziņā ļoti svarīgs punkts — tuvu Gibraltaras jūras šaurumam. Francija centusees to pēveenot Marokai, kura atrodas zem franču protektorāta; Spanija mēģinājusi eevilkt Tandžeru savā Zeemeļmarokas joslā; Anglija (un pirms pasaules kara arī Vācija) turpretim veenmēr uzstājusees par pilnīgu internacionalizešanu. Beidzot decembra beigās Parīzē noslēgts līgums, pēc kura Tandžera skaitisees padota Marokas zultānam, bet faktiski to pārvaldīs starptautiskā padome.

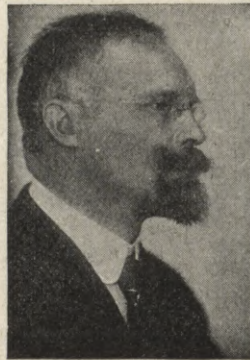
27. dec. uz Japaņu troņmantneeku Hirohito, tam pa eelu braucot, izdarīts atentāts. Uzbruceja — kāda studente; lode pagāja tuvi ģarām troņmantneeka galvai.

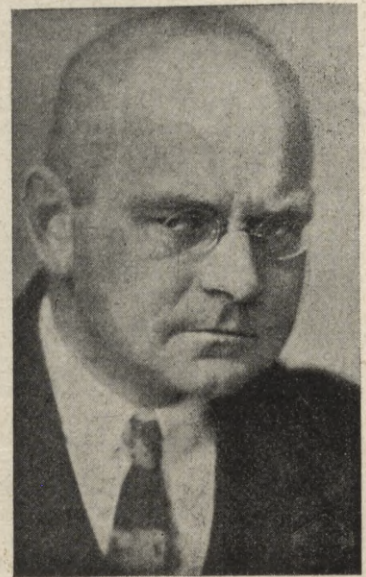
JAUNAIS MINISTRU KABINETS

Ministru prezidents un
teesleetu ministris
V. ZAMUELS.

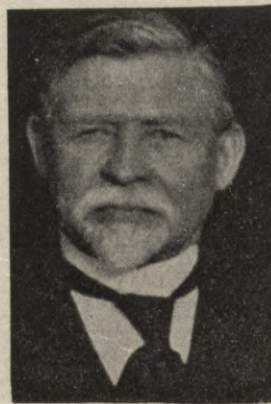
Finansu ministris
Ringolds Kalnings.

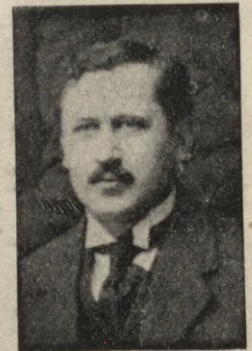
Izglītības ministris
K. Straubergs.

LILJA ERIKA,
nopelnu bagatā aktrise, 4. februārī svin savu 15
gadu skatuves darbības jubileju. Nacionālā Teatrī
uzvedīs Ed. Vulfa „Meli.“

Satiksmes ministris
J. Pauļuks.

Eekšleetu ministris
A. Birzneeks.

Zemkopības ministris
E. Bauers.

Kaŗa ministris
p.-leitn. **Birkensteins.**

Bakalaura Bekas foto-ateljē.

RADNEECISKAS DVĒSELES SASTOPAS.

Turigs kungs

Patikama izskata turigs kungs,

amatneeks, vēlas nop. prec. nolūkā eepazītees ar jaunavam, vaj atraitnem, tikai bez bērneem (ari jaunavas)? — Bak Beka), no 25—40 gadu, ar kapitalu 657.000 rbļ. Vēstules adreset avizes kantorim zem „Turigs kungs“.

* * * Daiļa jaunava,

kas dzīves vētras uzvarej., ar visu, šķ. apdāvin., vēlas nop. precību nolūkā atrast sev istu draugu, ar kuru varetu saprastees. Vireeši, dvēseles aristokrati, tāda saprateji, kureem pasaule — veela veideem, no 50 g. v., raksteet avizes kantorī zem „Jaunava.“ (No avizem).

Daiļa jaunava

A Č G Ā R N A P A S A U L E.

Milzis.

Dēls, kurš auklē savu tēvu.

Viņas portreja.

„Ne, profesora kungs, šo portreju es nekādā ziņā neņemšu; mana seeva tur jau izskatas pēc pūces! —“ „Ja, mīlais kungs, to jums gan vajadzeja pirms kāzam zināt.“

Kritika.

„Klausees, es jaungada naktī saderinajos!“

„Nuja, veggada vakarā jau vispār noteek daudzas neprātības.“

Laikam līdzī.

Skolotajs: „Tev jau vakar vajadzeja nodot savu domrakstu, un vēl šodeen es to neesmu sapēmis.“

Skolneeks: „Jums katrā ziņā man jāpeešķir moratorija.“

Jauni veidi.

F kundze eeet savā jaunā dārgu ādu kažokā pee fotografa fotografetees.

„Kā jūs, kundze, vēlatees, lai es jūs uzņemmu?“ — fotografs jautā, — „en face jeb en profil?“

„Ne,“ — F. kundze atbild, — „en kažok“

Leelakais vīrs pasaulē precē mazako seeveeti. Laimigais pāris pasūta kāzu tērpu.

Starptautiskās boksa sacikstes Rīgā 18./19. janvarī 1924. g.

Veeglā svara klase. Rikotājs sp. b-ba „Krauze”. Uzvar B. Poeders, — „Kalev” — Tallinnā (sk. pa kreisi). Starptautisko boksa sacikšu 18./19. janv. 24. g. dalībnieki.

Rikotājs sp. b-ba „Krauze”.

1. rindā no kreisās p. treners Meezits, Gutmans, Laucis, Grasis, Greenbaums (Tallinn), Grunte, Poede.s (Tallinn), Šuriņš, v. Plato (Helsinki), Bīkse, Palms (Tallinn), Grappe, treners Viks. 2. rindā no kr. p. Ūrga, Normans, Grazdīņš, Zvicevičs, Klesbergs, Budņeeks, Lazdiņš, Heince, Everts, Svede.

Motociklets zeemā (Vācijā).

Originels zeemas sports Amerikā.

Tēvs brauc ar bērneem vizitātes.

Originels zeemas sports Kandavā.

(Grinberga uzņ.).

Zeemas sporta peederumi

pee

J. Redlicha

Rīgā, Kalķu eelā Nr. 2.

Apakšā pa kreisi: Kandavas un Latvijas Jaunatnes Saveenības Sabiles nodaļas futbola komandas.

(Sabileeši ar apaļām nozīmēm).

(Baltiņa uzņ.).

ŠACHS.

Partija № 39.

Spēlta Karļa Šlechtera peemiņas turnīrā Vīnē 1923. g.
Baltee: Prof. A. Bekers. Melnee: Dr T. Grubers.

Damas bandineeka atklātne.	12. b2-b3	e5-e4	25. c4-c5	Th6-e6
1. d2-d4	Zg8-f6	13. f2-f4	Dc7-b6†	26. Ta1-d1
2. c2-c4	d7-d6	14. Kg1-f1	g7-g5 ³⁾	27. Te1-f1
3. Zb1-c3	Lc8-f5	15. Zc3-a4	Db6-b7	28. Za4-c3
4. Zg1-f3	h7-h6	17. f4×g5	h6×g5	29. Dd4-g4
5. g2-g3	c7-c6	18. Lc1×g5	0-0-0	30. b3-b4
6. Lf1-g2	Zb8-d7	19. Lh3×g4	Zf6-g4	31. Tf1-f5
7. 0-0	Dd8-c7	20. Zh4-f5	Le7×g5	32. b4-b5
8. Tf1-e1	e7-e5 ¹⁾	21. Lg4×f5	Lh7×f5	33. Tf5×e5
9. d4-d5	Lf8-e7 ²⁾	22. Kf1-g2	e4-e3	34. Td1×d5
10. Zf3-h4	Lf5-h7	23. Lf5×d7	Td8×d7	35. Zc3×d5†
11. d5×c6	b7×c6	24. Dd1-d4	Th8-h6	36. Zd5-b4

1) Partija tagad dabujusi Filidora aizstāvēšanas Henhema variantu raksturu.

2) Labaki bija 9... cd5. Pēc tekstvilceena melnais damas bandineeks top vājš.

3) 14... Zg4 15. e3 melneem neka nebūtu devis, bet ar bandineeka uzpūrejumu viņi arī velti cenšas kaut ko panākt.

4) Ja 21... Th2, tad 22. Dd6: Tdh8 23. Ld7:† Dd7:† 24. Dd7: Kd7 25. Zc5† un Ze4:

Atrisinājumi.

(Cfr. burtn. Nr. 3.)

Galotnei Nr. 48. 1. Tc3 b2 2. Lc1 b1D 3. Ta3×. Galotnei Nr. 49. 1. Kh7i h4 2. Kg6 h3 3. K5 h2 4. Kf,g,h4 h1D(†) 5. Kg3 (tikai tagad top saprotams, kadēļ baltais karalis pirmā vilceenā nedrīkst sist Bg7, bez kura melnee ar 5... Dh8 aizkavētu 6. Ta1×) jeb 1... g5 2. K6 g4 3. Kg5i g3 4. Kh4 g2 5. Kh3 Kh1 6. Tg2: (lai melnee nebūtu pat 3. Kg5 veetā nedrīkst notikt Kh5:) un baltee uzvar; ja (pēc 1. Kh7 h4 2. Kg6 h3 3. K5 h2 4. Kf,g,h4) g5(†) 5. Kg3 h1Z†, tad 6. Kf3 g4† 7. Kg4: Zf2† 8. Kf3 Zd3 9. Ke3 un baltee „noķer” melno zirdziņu [cfr. Berger, Theorie und Praxis der Endspiele, II. izd., Nr. 336, A]. *Salīdz. galotni Nr. 8, burtn. Nr. 23, 1923. g.*

Galotnei Nr. 50. 1. a5 Lf8 2. Kd5 Lh6 3. g5†! Lg5: 4. Ke4 Lh4 5. Kf3 un baltais bandineeks vairs nav aizturams.

Galotnei Nr. 51. 1. a6 Le4 (c5 2. Zg5) 2. Zg5 Ld5 3. Ze6! (draudot Zc5 un a7) c5 4. Zc7† Kd7 5. Zd5: Kc8 (Kc6 6. Kg c4 7. Kf) 6. Zb6† Kb8 (Kc7 7. a7) 7. Zd7† Ka7 8. Zc5: un baltee uzvar.

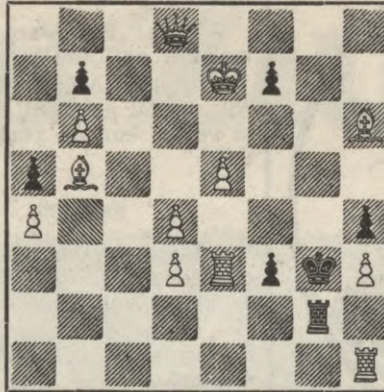
Pareizus atrisinājumus visām galotnēm esūtīja J. Zemits, Lēdmanē. Pareizus atrisinājumus uzdevumeem NNr. 97, 98 un 99 laika esūtīja vēl R. Ošis, Leepajā.

Vēstulneeks.

R. O., Leepajā. Latvešu valodā šaha grāmatu pagaidām nekādu nav; pēc 1. Latvijas Šaha kongresa noturēšanas paredzets veenu tādu izdot.

№ 104. V. Jenzena.

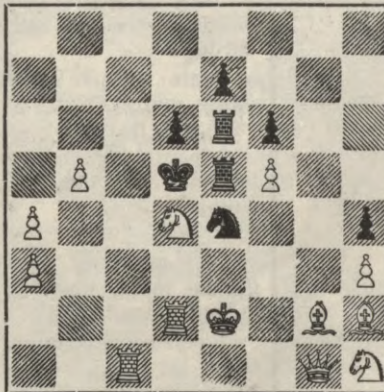
Danske 1885.

Mats trijos vilceenos.

№ 106. G. F. Andersona.

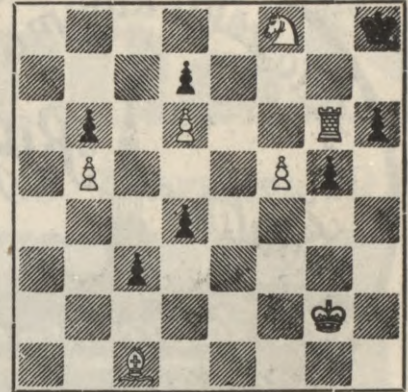
(87 — Dr. Ed. Birgfeld, Fata Morgana, 1922—111.)

Pašmats trijos vilceenos.

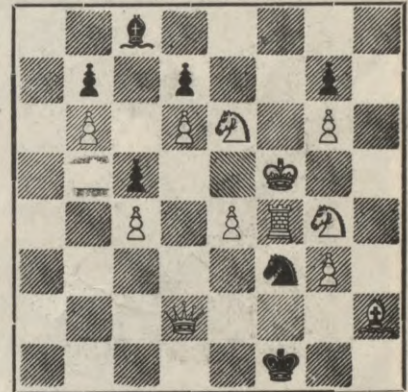
№ 105. T. R. Dawson'a.

Sent. C. A.

Mats trijos vilceenos.

№ 107. T. R. Dawson'a.

Pašmats trijos vilceenos.

Romani, stāsti un noveles:

d'Annuncio, Stāsts par bagato vīru un nabaga Lācaru. Ls	—20
Balzaks O., Milestība maskā. Romans	—40
Barbjē d'Orevilji, Seeveetes atreibšanās. Novele	—70
„Sarkanais aizkars. Novele	—20
Bedjē J., Stāsts par Tristanu un Izoti. Romans	—80
Berenstams V., Vēstules no ceetuma. Stāsti	—20
Bokačio, Cetras noveles	—20
„Erosa nedarbi. Noveles	—70
Cālits Ed., Veenalga. Stāsts	2.—
Čapeks K., Kalns. Stāsts	—20
Eglits V., Dvēseles slāpes. Noveles	4.50
„Dvēseles varā. Stāsts	—70
„Skolotāja Kaleja peedzīvojumi. Romans	2.40
„Barons Maidels. Poema	—40
„Divas poemas. Poema	—40
Ellens, Kurpneeks un viņa ēna. Stāsts	—20
Ērmanis P., Es šaubos, es ticu. Tēlojumi	—40
Erss A., Greizos ratos. Stāsti	—90
Maskas. Stāsti	1.—
Eino Leino, Veenas deenas taurenīši. Skices	—20
Ezeriņš J., Apstarotā galva. Stāsts	—20
„Dama sērās. Stāsts	—20
„Gulripšas dārzā. Stāsts.	—20
„Invalida stāsts	—20
„Joču pirts. Stāsts.	—40
„Leijerkaste. Noveles īsam laikam.	2.50
„Majestates kazarmēs. Stāsti.	—70
„Mērkaķis. Novele	—20

Dabujamas Letas grāmatu veikalos Rigā, Leepajā, Daugpīlī un Rezeknē. Peepraseet arī visos citos grāmatu veikalos un dzelzsceļu kioskos.

K. Saukas.

Gluži veenkārši.

Viņa: Nez' kā tos leelgabalus pagatavo?

Brencis: Aplej caurumam stobru apkārt un — gatavs.

(„Lapsene“.)

„Ilustrēts Žurnals“ ekspedīcija: Rigā, Kr. Barona (Suvorova) eelā 4, Letas gr. veikalā. Red. tālr. 21-92. Sludinājumus „Ilustrētām Žurnalam“ peepem „Letas“ Ekonomiskā nodaļa Kr. Barona eelā Nr. 4. Telef. 14-49.

Ed. Rozits

KRĀSAS.

RIGĀ!

Lāčplēša eelā № 52/54.

Tālrūnis 24-74.

H u m o r s.

Veesis: „Bet ķelner, uz šķīvja malas ir netīrumi!“

Ķelners: „Atļaujiet, kungs, tee nav nekādi netīrumi, tikai šī ir ta veeta, kur es peeliku savu ikšķi.“

Pārspēts.

„Es jums saku, mans veikals eet leeliski, jau kādu pusgadu es turu aģentu Amerikā.“

„Tas neko vēl laba nesaka, no manis turp ir jau trīs kaseeri aizbraukuši.“

Nepececešama ātra vārda maiņa.

Dēls uz māi: Mammiņ, vaj es varu pārmainīt tūliņ pat savu vārdu?

Māte: „Kapēc tad tev vajaga vārdu mainīt?“

Dēls: „Tapēc, ka tēvs projam eedams teicās mani eepērt, tik teešam ka mani saucot par Robertu.“

„Kapēc jūsu meitas jaun- kundze labak uzstājas ar dzee- dašanu ēdamistabā?“

— „Ta ir veenīgā eespēja- miba, lai veesi beidzot peecel- tos no galda.“

„VENUS” ZEEPJU un PARFIMERIJU FABRIKA Markowicz & Plöhn.

Rigā, Cēsu eelā № 11.

Dib. 1891. g.

Tālrūnis 6-21.

LILJAS PEENA ZEEPES

KOSMOS ZEEPES

PAPAGAĪLA ZEEPES

Heliotrop zeespes

RIGALO zeespes

Valtara zeespes

Bagata izvēle no jaunām smaržam, kuras var sacenstees ar franču firmam.

Viskreevijas automobiļu izturības brauceens 1923. g.

N A G

eeguva abas kopnovērtējumā izdalītās pirmās godalgas ar divēem normāleem seriju automobi- leem pret 51 internacionāleem, pa daļai stipra- keem eevērojamako marku līdzdalibneekeem

N A G

vinneja visu klasu galveno godalgu. Vērtets tika: izturība, sodu punktu svabadība, deg- veelas un eļlas patērejums, ātrums un auto- mobija stāvoklis pēc brauceena

N A G

eekaroja visu klasu galveno godalgu ātruma pārbaudišanā, skreešanas laukumā pee Peterpils

N A G

tādā kārtā ari savā klasē (2—3½ ltr.) ildzības brauceenā un ātrumā bija pirmais un otrs.

Nationale Automobil - Gesellschaft Berlin - Oberschöneweide

Galvenais preekštāvis N. Chr. Hvīld, Doma laukumā 7. Tālrūnis № 6-28.